

Veel handen maken licht werk

法官狄

U kent ongetwijfeld Wikipedia, de internet-encyclopedie die geheel door vrijwilligers is samengesteld en desondanks de gevestigde namen bedreigt, zo niet overtreft. Iedereen kan daaraan een bijdrage leveren: even registreren en vervolgens kun je naar hartelust pagina's gaan corrigeren en aanvullen, of zelfs nieuwe pagina's maken. Zo bevat het lemma over Robert van Gulik enkele kleine bijdragen van mijn hand.

Natuurlijk zijn er altijd duistere lieden die misbruik maken van die vrijheid. Dat gaat van kleine vergrijpen, bv. het *pimpen* van je eigen lemma of dat van je bedrijf, tot ernstige zaken als racistische en extremistische uitingen. En toch is Wikipedia een enorm succes, mede dankzij een uitgekiend systeem van toezicht achteraf (moderatie). Maar vooral is Wikipedia een toonbeeld van de macht van de massa.

Wiki

Wikipedia is een samenstelling van *wiki* en het laatste deel van *encyclopedia*. Het begrip *wiki* wordt door Wikipedia zelf als volgt omschreven:

Een *wiki* is een applicatie of (web)toepassing, waarmee webdocumenten gezamenlijk kunnen worden bewerkt. Een bekend voorbeeld van een *wiki* is Wikipedia. De term is afgeleid van het woord *wiki wiki*, dat uit het Hawaïaans komt en 'snel, vlug, beweeglijk' betekent.

Maar waarom vertel ik dit allemaal?

Gemeenschappelijk doel

Het is u vast opgevallen dat er een half jaar lang geen nummer van deze nieuwsbrief is verschenen. Soms ontbreken mij de tijd, de onderwerpen en/of de animo om een nieuw nummer te maken. Soms denk ik: ik moet het ook allemaal alleen doen. Onterecht, want ik heb in het verleden van vele kanten een helpende hand gekregen; maar toch.

En zo komen we bij de titel die boven deze pagina staat. Ik ga u allemaal uitnodigen om mee te gaan werken aan ons gezamenlijke doel: de beste Rechter Tie-website die er kan zijn. En het middel zal u niet verbazen: een *wiki*!

Stadia

Vandaag, op de 99^e geboortedag van Robert van Gulik, kondig ik met trots de geboorte aan van de [Rechter Tie-wiki](#). Er staan al een aantal pagina's op om enige structuur aan te brengen, maar hopelijk gaat de wiki zich in allerlei richtingen ontwikkelen die nu nog niet te voorzien zijn. De bestaande structuur is zeker niet bedoeld als keurslijf maar vooral als startpunt. Ik vind het heel spannend of dit idee aan zal slaan. Daarom zal de Rechter Tie-wiki in drie stadia verschijnen:

1. Alleen geregistreerde gebruikers kunnen de wiki bekijken en bewerken.
2. Iedereen kan de wiki bekijken, maar alleen geregistreerde gebruikers mogen de wiki bewerken.
3. Iedereen kan de wiki bekijken en bewerken.

Tenminste, dat is het plan. Elke volgende stap hangt af van het succes van de vorige. Als in stap 1 blijkt dat u, gewaardeerde lezer, helemaal geen behoefte hebt aan actieve inbreng, dan stopt het daar. Maar daar ga ik vooralsnog niet van uit. Ik hoop dat er een gemeenschap van Rechter Tie-liefhebbers ontstaat die elkaar op het levendige marktplein van de wiki ontmoeten en ervaringen en kennis uitwisselen.

Registreren

Bent u enthousiast geworden? Stuur mij dan een mailtje (webmaster@rechtertie.nl). Ik geef u dan een gebruikersnaam en een wachtwoord waarmee u toegang krijgt. Wees niet bang: het bewerken van de wiki wijst zich vanzelf. Iedereen kan het! (En in geval van nood kan iedere wijziging ongedaan gemaakt worden.)

Paperback-mysterie

Op 11 november 2003 was ik in Nijmegen en bezocht Antiquariaat Van Hoorn in de Houtstraat, vlakbij Plein 1944. Zoals altijd ging ik meteen door naar de eerste verdieping. Nou ja, meteen; eerst moest mijn tasje in een locker want tasjes mag je niet mee naar boven (of beneden naar de kelder) nemen.

Om met Raymond van het Groenewoud te spreken: wat ik daar zag heeft mij blij gemaakt. Je komt tenslotte niet elke dag een uitgave van Van Gulik tegen die je nog nooit gezien hebt. En later bleek dit ook nog eens de eerste van een hele reeks te zijn, zoals u in de rest van dit verhaal zult zien.

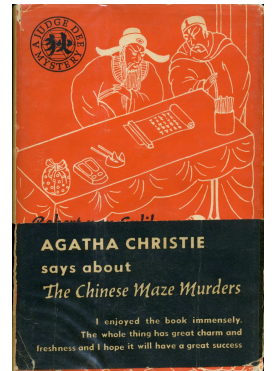
Verfomfaaid

Exemplaren uit de eerste serie Rechter Tie-verhalen kom je vaak tegen. Je ziet die prachtige boekjes met de gelamineerde semi-slappe kaft op elke boekenmarkt liggen. Maar wat ik bij Van Hoorn vond was een alternatieve uitgave van *Meer van Mien-yuan*: geen buigzame kaft, geen laminaat, maar een gewone paperback. Hij was duidelijk meermalen gelezen, want de rug was een tikje verfomfaaid. Er stond ook een stempeltje in van een vorige eigenaar: "Ir. G. Kok, Kraaijenlaan 9, Den Haag". Uiteraard speculeerde ik over de herkomst van deze paperback-uitgave. Waarom was ik er niet eerder één tegengekomen? Waarom was ik niet eerder een vermelding ervan tegengekomen, bv. in de advertenties van Uitgeverij Van Hoeve? Zouden ook andere deeltjes dan *Meer van Mien-yuan* in paperback zijn uitgegeven?

The Chinese Maze Murders

Een paar maanden later zag ik op eBay een veiling van een paperback-uitgave van *The Chinese Maze Murders*, de allereerste uitgave van een Van Gulik door Van Hoeve (1956). In het Engels, en daardoor zeer gewild (en prijzig) op de internationale markt. Normaliter zie je die uitgave gebonden in zwart linnen, als je geluk hebt met stofomslag en als je gigantisch veel geluk hebt met de zwarte banner waarop Agatha Christie haar zegen geeft aan het debuut van de dan nog onbekende Nederlandse schrijver. Maar als paperback? Ik had er nog nooit van gehoord, laat staan dat ik er een gezien had. Maar nu wel, want gelukkig wist ik de veiling op eBay te winnen!

Ontbrekende stukjes

Dus *The Chinese Maze Murders* is als paperback uitgegeven, en *Meer van Mien-yuan*. En de andere deeltjes uit de eerste serie, *Labyrinth in Lan-fang*, *Fantoom in Foe-lai*, enzovoort? Het duurde bijna anderhalf jaar voor ik weer een stukje van de legpuzzel vond. Op de jaarlijkse boekenmarkt in de geboortestad van Van Gulik, het pittoreske Zutphen, vond ik een paperback-uitgave van *Fantoom in Foe-lai*. En pas op 1 juni van dit jaar, bijna vier jaar later, trof ik op de boekenmarkt in de Markiezenhof te Bergen op Zoom mijn laatste aanwinst aan: *Zes Zaken voor Rechter Tie* (1961).

De paperback-uitgaven bestrijken dus in ieder geval de periode 1956–1961 en lijken de hele eerste serie Rechter Tie-mysterie te bevatten. Lijken, want *Labyrinth in Lan-fang*, *Klokken van Kao-yang* en *Nagels in Ning-tso* heb ik nog niet in levenden lijve als paperback mogen aanschouwen. En dat leidt tot de eerste vraag voor de trouwe lezer:

Wie kan bevestigen dat er een paperback-uitgave bestaat van *Labyrinth in Lan-fang*, *Klokken van Kao-yang* of *Nagels in Ning-tso*?

Herkomst

Een ander probleem is het waarom van deze uitgave. Waarom heeft Van Hoeve überhaupt een paperback-uitgave geproduceerd? Waarom zijn er maar zo weinig van gedrukt?

Ik heb in de loop der tijd twee theorieën hierover gehoord. Zo noemde iemand deze uitgave tegenover mij ooit de “Belgische uitgave”. Dat klonk in eerste instantie aannemelijk: dat voor een ander land een andere uitgave wordt gedrukt is niet ongebruikelijk. Echter, ik kan in mijn exemplaren niets vinden dat wijst in de richting van een Belgische connectie. Integendeel, zoals boven reeds vermeld was het eerste exemplaar van iemand uit Den Haag. In een exemplaar van *Fantoom in Foe-lai* is een krantenartikeltje ingeplakt uit het Handelsblad. En *Zes Zaken voor Rechter Tie* bevat een sticker-tje van een boekhandel in Wageningen. Daar is allemaal niets Belgisch aan.

De tweede theorie is dat deze paperback-uitgave speciaal bedoeld was voor bibliotheken. Die willen vaak hun eigen kافت met allerlei labels, en dat is veel gemakkelijker te realiseren met een paperback dan met een gebonden uitgave. Ook dat klinkt aannemelijk, maar geen van mijn exemplaren vertoont ook maar één teken dat het ooit in een bibliotheek heeft gestaan. Kortom, ik heb geen flauw idee. Wie helpt?

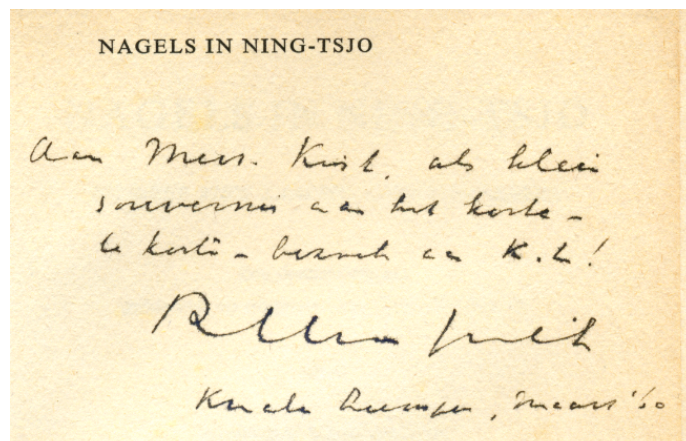
Wie heeft er meer gegevens over de paperback-uitgave? Waar is ze voor bedoeld? Wat was de oplage?

Uw bijdrage is van harte welkom; bij voorbaat dank!

Gesigneerd

Het zijn magische woorden die de emotionele (én de economische) waarde van een boek voor de verzamelaar enorm doen stijgen: “Gesigneerd door de auteur”. In de loop der tijd heb ik zelf een aantal door Robert van Gulik gesigneerde exemplaren kunnen verwerven. Het lijkt me aardig daar een keer een nieuwsbrief aan te wijden, maar het zou nog aardiger zijn als daar ook trotse bezittingen van trouwe lezers in vermeld zouden worden.

Dus als u een gesigneerd exemplaar van Van Gulik hebt en dat zou willen delen met de lezers van deze nieuwsbrief, laat dat mij dan weten (webmaster@rechtertie.nl). Als u zich geregistreerd hebt voor de wiki, kunt u de informatie inclusief plaatje(s) ook daar kwijt. Het mooiste is het als u er een verhaal bij hebt over hoe het in uw bezit is gekomen, of over de opdracht die Van Gulik in het boek gezet heeft. Maar dat hoeft niet: een simpele scan of foto is al interessant.

高羅佩